

**Årsregnskap
2019
for
Ombudsmannen for Forsvaret**

Del VI. Årsregnskap

Ledelseskommmentar til årsregnskapet 2019

Formål

Stortingets Ombudsmann for Forsvaret (Ombudsmannen) og Stortingets Ombudsmannsnemnd for Forsvaret (Nemnda) oppnevnes av Stortinget for en periode på fire år. Dette etter at ordningen med Ombudsmannsnemnd for Forsvaret ble etablert ved Stortingsvedtak 21. april 1952.

Nemndas medlemmer for perioden 2018-2021 er:

Roald Linaker - Ombudsmann og leder for nemnda

Øyvind Halleraker - nestleder for nemnda

Signe Øie - medlem

Kari Lise Holm berg - medlem

Jan Arild Ellingsen - medlem

Janne Sjelmo Nordås - medlem

Cecilie Gjennestad - medlem

Kåre Simensen - varamedlem

Irene Johansen - varamedlem

Sylvi Graham - varamedlem

Ole-Henrik Hjartøy - varamedlem

Lene Langemyr - varamedlem

Mikal Kvamsdal - varamedlem

Ingelin Noresjø - varamedlem

Nemnda skal bidra til å sikre de allmennmenneskelige rettigheter for Forsvarets personell, og ved sitt arbeid også søke å medvirke til å effektivisere Forsvaret. Nemnda møter ved behov, og utfører befaringstreiser til militære leire og installasjoner. I tillegg lar Nemnda seg informere regelmessig av Forsvaret på alle nivå, samt alle miljøer i Forsvaret som utøver ivaretagelse av personellet. Det vises for øvrig til Instruks for Ombudsmannsnemnda for Forsvaret.

Stortingets Ombudsmann for Forsvaret er et forvaltningsorgan underlagt Stortinget som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Den daglige driften av virksomheten gjøres av Ombudsmannen og Ombudsmannens kontor. Foruten Ombudsmannen er kontoret betjent med Direktør i 100% stilling, samt to seniorsekretærer i 80% stilling. Ombudsmannen er lønnet på årsbasis fastsatt av Stortingets presidentskap. Medlemmene av nemnda tilkommer godtgjørelse etter komiteregulativet.

Ombudsmannens kontor har adresse: Karl Johans gate 25, Oslo.

Virksomheten 2019

Hvert år sender Ombudsmannsnemnda rapport over sin virksomhet til Stortinget. Denne omtales som Dokument 5, og behandles av Stortinget i løpet av vårsesjonen. For ytterligere innsikt i virksomhetens arbeid i 2019, henvises det til denne rapporten. Denne forventes å være ferdig innen 31. mars.

Arbeidsmiljøet og det ytre miljø

Ombudsmannens kontor er et lite kontor med totalt 4 ansatte; Ombudsmannen, 1 Direktør (jurist) og 2 administrativt ansatte. Det arbeides med å opprette en ny juriststilling. Arbeidsmiljøet anses å være godt. Det er ikke rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen. Ombudsmannsnemnda består av fire kvinner og tre menn. Krav til likestilling anses som oppfylt.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Stortinget i instruks om økonomistyring. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Ombudsmannens disponible bevilgninger og regnskapsførte utgifter.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2019 har Ombudsmannen for Forsvaret samlet disponert tildelinger på utgiftssiden a kr 7 665 000.

Mindreutgiften for post 01 driftsutgifter ble kr 1 022 621 som kan forklares med

- husleie for 1. kvartal 2019 ble ved en feiltakelse betalt i 2018
- planlagt tilsetting av ny medarbeider ble utsatt til 2020
- noe mindre enn forventet brukt til utstysanskaffelser
- kjøp av konsulenttenester ble mindre enn forventet
- mindre brukt på reisevirksomhet pga. uforutsette hindringer for å foreta planlagte reiser.

5% av årets tildeling på kr 7 300 000, beløper seg til kr 365 000 søkes overført til budsjettet for 2020 på post 01 iht. beregninger i note B.

Ombudsmannen for Forsvaret omfattes av nettoføringsordningen for merverdiavgift i staten som innebærer at mva. fra 2019 ikke belastes virksomhetens kapittel, men belastes felleskapittel 1633 i statsregnskapet. For 2019 har Ombudsmannen for Forsvaret belastet kapittel 1633 med kr 198 208.

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte utgifter til drift og investeringer summerte seg til kr 6 642 379. Utbetalinger til lønn, godtgjørelse og sosiale utgifter beløp seg til kr 4 141 171, mot kr 4 136 234 i 2018. Det vises til Årsregnskapsrapportens note 2. Utgifter til lønn, godtgjørelse og sosiale utgifter utgjorde 62% av driftsutgiftene for 2019.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr 31.12.19 kr 174 810. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Ombudsmannen for Forsvaret. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert pr. 18.02.2020 men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2019, og vil bli publisert på Ombudsmannen for Forsvaret sine nettsider sammen med årsregnskapet så snart dokumentet foreligger.

Oslo, 18. februar 2020

Ombudsmannen for Forsvaret

Roald Linaker
Ombudsmann

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Ombudsmannen for Forsvaret er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene") med noen tilpasninger. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering m/noter

OPPSTILLING AV BEVILGNINGSRAPPORTERING 31.12.2019							
Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Post- tekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2019	Merutgift (-) og mindretgift
0042	Driftsutgifter	01			7 665 000	6 642 379	1 022 621
1633	Nettoordning for mva i staten	01			0	198 208	
<i>Sum utgiftsført</i>					7 665 000	6 840 587	

Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Post- tekst	Samlet tildeling*	Regnskap 2019	Merinntekt og mindreinntekt(-)
5309	Ymse	29		0	4 800	
5700	Folketrygdens inntekter - arbeidsgiveravgift	72		0	507 538	
<i>Sum inntektsført</i>					0	512 338
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						6 328 249
Kapital- kontoer						
60093001	Norges Bank KK/innbetalinger				43 643	
60093002	Norges Bank KK/utbetalinger				-6 384 821	
700070	Endring i mellomværende med statskassen				12 929	
<i>Sum rapportert</i>						0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12.)				
		31.12.2019	31.12.2018	Endring
700070	Mellomværende med statskassen	-174 810	-187 739	12 929

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

NOTE A FORKLARING AV SAMLET TILDELING UTGIFTER			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
004201	365 000	7 300 000	7 665 000

NOTE B FORKLARING TIL BRUKTE FULLMAKTER OG BEREGNING AV MULIG OVERFØRBART BELØP TIL NESTE ÅR

Kapittel og post	Stikkord	Mer-utgift (-)/ mindre-utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (-)	Merutgift (-)/ mindre-utgift etter avgitte belastningsfullmakter	Merinntekter/ mindreinntekter (-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger (-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
004201		1 022 621		1 022 621				1 022 621	365 000	365 000

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mulig overførbart beløp:

Virksomhetens ubrukte bevilgning på kapittel/post 004201 beløper seg til kr 1 022 621,-. Da dette beløpet er over grensen på 5% av årets tildeling, bes det om at maks overførbart beløp på kr 365 000,- overføres til 2020.

OPPSTILLING AV ARTSKONTORRAPPORTERINGEN 31.12.2019

	Note	2019	2018
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	1	0	0
Andre innbetalinger	1	0	0
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	4 141 171	4 136 234
Andre utbetalinger til drift	3	2 501 208	2 773 024
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		6 642 379	6 909 258
Netto rapporterte driftsutgifter		6 642 379	6 909 258
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	0	0
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		0	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		0	
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	0
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		4 800	5 148
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		507 538	510 046
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		198 208	210 753
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-314 130	-304 441
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		6 328 249	6 604 817

Oversikt over mellomværende med statskassen **

		2019	2018
Eiendeler og gjeld			
Fordringer		11 000	0
Kasse		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk		-185 810	-187 739
Skyldige offentlige avgifter		0	0
Annen gjeld		0	0
Sum mellomværende med statskassen	8	-174 810	-187 739

NOTE 1 INNBETALINGER FRA DRIFT

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Sum salgs- og leieinnbetalinger	0	0
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	0	0

NOTE 2 UTBETALINGER TIL LØNN

	31.12.2019	31.12.2018
Lønn	2 942 784	2 906 041
Arbeidsgiveravgift	507 538	510 046
Pensjonsutgifter*	348 419	344 029
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-40 320	0
Andre ytelser	382 751	376 118
Sum utbetalinger til lønn	4 141 171	4 136 234
Antall årsverk:	3,5	3,6

* Nærmere om pensjonskostnader

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2019 er 12 prosent. Premiesatsen for 2018 var 12 prosent.

NOTE 3 ANDRE UTBETALINGER TIL DRIFT

	31.12.2019	31.12.2018
Husleie *	863 336	1 226 055
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	210 176	197 886
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	0
Mindre utstysanskaffelser	83 023	108 975
Leie av maskiner, inventar og lignende	198 082	68 820
Kjøp av konsulenttenester **	19 515	132 393
Kjøp av fremmede tjenester	65 083	0
Reiser og diett	554 314	614 409
Øvrige driftsutgifter	507 679	424 486
Sum andre utbetalinger til drift	2 501 208	2 773 024

* Husleie for 2019 er lavere enn for 2018. Dette skyldes at husleie for leie av kontorlokaler for 1. kvartal 2019 ble, ved en feiltakelse betalt i 2018.

** Fra og med 2019 presenteres konsulenttenester og andre fremmede tjenester separat. I sammenligningstallene for 2018 er kjøp av fremmede tjenester presentert samlet på notelinjen kjøp av fremmede tjenester.

NOTE 4 FINANSINNTEKTER OG FINANSUTGIFTER

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

NOTE 5 UTBETALING TIL INVESTERINGER OG KJØP AV AKSJER

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	0	0
Sum utbetaling til investeringer	0	0

	31.12.2019	31.12.2018
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

NOTE 6 INNKREVINGSVIRKSOMHET OG ANDRE OVERFØRINGER TIL STATEN

	31.12.2019	31.12.2018
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

NOTE 7 TILSKUDDSFORVALTNING OG ANDRE OVERFØRINGER FRA STATEN

	31.12.2019	31.12.2018
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

NOTE 8 SAMMENHENG MELLOM AVREGNING MED STATSKASSEN OG MELLOMVÆRENDE MED STATSKASSEN.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2019	31.12.2019	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	11 000	11 000	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
<i>Sum</i>	11 000	11 000	0
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-249 460	0	-249 460
Skyldig skattetrekk	-185 810	-185 810	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	-435 270	-185 810	-249 460
Sum	-424 270	-174 810	-249 460